

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 342/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. L. C., R., zastúpeného advokátkou JUDr. K. D., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Rožňava sp. zn. 3 T 89/2009 z 22. marca 2012 a uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 Tos 29/2012 z 19. apríla 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. L. C. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. mája 2012 doručená sťažnosť JUDr. L. C., R. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva vlastniť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Rožňava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 T 89/2009 z 22. marca 2012 a uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 Tos 29/2012 z 19. apríla 2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol ako advokát opatrením sudcu pre prípravné konanie okresného súdu sp. zn. 0 Tp 286/2008 zo 7. novembra 2008 ustanovený za obhajcu vtedy obvinenej S. K. Po skončení trestného stíhania (rozsudkom z 3. júla 2009, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste) si sťažovateľ návrhom z 22. júla 2009 uplatnil nárok na odmenu a náhradu za stratu času a náhradu hotových výdavkov (ďalej len „náhrada“). O návrhu sťažovateľa rozhodol vyšší súdny úradník okresného súdu uznesením sp. zn. 3 T 89/2009 z 27. decembra 2011 tak, že mu priznal len časť uplatnenej sumy z odmeny a náhrady. Proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka okresného súdu podal sťažovateľ v časti, v ktorej nebol akceptovaný jeho návrh, riadny opravný prostriedok (sťažnosť), o ktorom predseda senátu okresného súdu uznesením č. k. 3 T 89/2009-668 z 22. marca 2012 rozhodol tak, že napadnuté rozhodnutie zrušil a sám o odmene a náhrade sťažovateľa rozhodol, avšak v neprospech sťažovateľa, pretože požadovanú sumu znížil ešte viac, ako vyšší súdny úradník v predchádzajúcom rozhodnutí. Predseda senátu okresného súdu zároveň sťažovateľa v rozhodnutí poučil, že proti tomuto uzneseniu ďalší opravný prostriedok nie je prípustný. Napriek tomuto poučeniu sťažovateľ podal proti rozhodnutiu z 22. marca 2012 sťažnosť, ktorú však krajský súd uznesením č. k. 7 Tos 29/2012-692 z 19. apríla 2012 zamietol ako neprípustnú.

Podľa názoru sťažovateľa uznesením predsedu senátu okresného súdu č. k. 3 T 89/2009-668 z 22. marca 2012, ako aj uznesením krajského súdu č. k. 7 Tos 29/2012-692 z 19. apríla 2012 došlo k porušeniu ním označených základných práv, čo odôvodnil takto:

„... márne som namietal voči rozhodnutiu sťažnostného súdu, že podľa môjho názoru nie je ústavne komfortné, že o rozhodnutí súdu napadnutom opravným prostriedkom rozhoduje ten istý súd, aj keď iným svojim pracovníkom (vid' § 190/2c TP) a že takýmto spôsobom rozhodovania, aj keď je to v medziach Trestného poriadku, došlo k porušeniu mojich základných ľudských práv...

Žiada sa prízvukovať, že v trestných veciach o trovách konania rozhoduje predseda senátu, ktorý túto svoju právomoc môže delegovať na vyššieho súdneho úradníka, proti ktorého rozhodnutiu, ak sa napadne opravným prostriedkom, rozhoduje ten istý predseda senátu. Na základe uvedeného je zrejmé, že v tomto smere dochádza nielen k porušeniu... noriem Dohovoru, ale je porušený aj princíp dvojinštančnosti súdneho konania...: v podstate totiž o každej takejto otázke rozhoduje s konečnou platnosťou predseda senátu bez ohľadu na to, či v prvom stupni jeho rozhodnutiu predchádzalo rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka alebo nie...

... V ďalšom som namietal, že v predmetnej veci došlo k flagrantnému porušeniu jednej zo základných zásad trestného práva, a to zákazu reformatio in peius..., ktorá zásada vyjadruje neprípustnosť rozhodnutia v neprospech odvolateľa...

... voči uzneseniu vyššieho súdneho úradníka nikto iný... sťažnosť nepodal, a tak predseda senátu rozhodoval len o mnou podanej sťažnosti... Súd týmto postupom veľmi závažným spôsobom doslova ignoroval uvedenú zásadu a porušil § 195/1 TP, v zmysle ktorého orgán rozhodujúci o sťažnosti nemôže z jej podnetu zmeniť uznesenie v neprospech osoby, ktorá sťažnosť podala alebo v ktorej prospech bola sťažnosť podaná...

Súčasne som namietal, že súd v uvedenej veci rozhodoval v nezákonnom zložení. Z § 190/2c TP vyplýva, že o uznesení vyššieho súdneho úradníka rozhoduje predseda senátu, ktorý v tomto prípade má postavenie nadriadeného orgánu, pričom v posudzovanom prípade nerozhodoval predseda senátu, ale samosudca, aj keď na napadnutom uznesení je uvedené, že rozhodoval o sťažnosti predseda senátu. Pripomenul som, že správnosti tohto

názoru nasvedčuje aj fakt, že aj na odvolacích súdoch rozhoduje o odvolaniach, ale aj o sťažnostiach 3 členný senát.

Zároveň som namietol, že vo veci rozhodol vylúčený sudca, pretože s JUDr. J. G. som bol v súdnom spore, ktorý sa viedol na OS v Sp. Novej Vsi v konaní 5C 179/97, potom sme boli účastníkmi exekučného konania vedeného u súdnej exekútorky Mgr. M. Z. so sídlom v M...

Pokiaľ som sa odvolával na dôvody napadnutého rozhodnutia, dal som do pozornosti skutočnosť, že v napadnutom uznesení napr. pán sudca kritizuje kvalitu (podľa mňa nedôvodne) mnou vykonaných úkonov, hoci mu to vôbec neprislúcha...

Namietol som ďalej v tejto súvislosti, že súd sa na druhej strane dôsledne nevysporiadal s mojimi sťažnostnými dôvodmi a svoje rozhodnutie v tomto smere náležité ani neodôvodnil tak, ako som na to poukázal v podanej sťažnosti, o ktorej rozhodoval KS v Košiciach... odôvodnenie rozhodnutia mi odníma možnosť konať pred súdom, pretože nespĺňa kritérium riadneho odôvodnenia a preto mi nie je známe, čo viedlo súd k tomu, že tak alebo onak posúdil moje podanie. Je potrebné v tomto smere zvýrazniť, že takéto rozhodnutie je nepreskúmateľné, a to pre jeho nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov v jeho odôvodnení, pretože nie je možné zistiť, ako súd dospel k záverom, na ktorých založil svoje rozhodnutie a ako dospel k samotnému rozhodnutiu v danej veci. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia totiž neumožňuje dotknutej osobe efektívne sa brániť proti príslušnému rozhodnutiu...

Zároveň namietam porušenie môjho základného práva vlastniť majetok v zmysle čl. 20 Ústavy SR, nakoľko ÚS SR už vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti ustálil, že do pojmu majetok patria veci, práva a pohľadávky, pričom pohľadávka na náhradu trov konania musí byť účastníkovi priznaná v celom zákonom upravenom rozsahu...“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil, že uznesením okresného súdu sp. zn. 3 T 89/2009 z 22. marca 2012 a uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Tos 29/2012 z 19. apríla 2012 bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ústavy, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 dohovoru a taktiež základné právo vlastniť majetok zaručené v čl. 20 ústavy. Zároveň navrhol napadnuté

rozhodnutia zrušiť a vrátiť vec všeobecným súdom na ďalšie konanie. Požadoval taktiež priznať mu finančné zadosťučinenie v sume 6 422,47 € a náhradu trov, ktoré mu vznikli v konaní pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv.

V zmysle uvedeného ústavný súd predmet konania o sťažnosti sťažovateľa vymedzil tak, že je ním namietané porušenie základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 3 T 89/2009 z 22. marca 2012 a uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Tos 29/2012 z 19. apríla 2012.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

1. Pokiaľ ide o námietky sťažovateľa smerujúce proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 7 Tos 29/2012 z 19. apríla 2012, ústavný súd predovšetkým pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd teda, tak ako to už vyslovil vo viacerých svojich nálezoch, nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05), a preto nemôže preskúmavať rozhodnutia všeobecných súdov, pokiaľ tieto súdy vo svojej činnosti postupujú v súlade s právami na súdnu a inú právnu ochranu zakotvenými v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Z takéhoto pohľadu pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

Krajský súd v odôvodnení uznesenia sp. zn. 7 Tos 29/2012 z 19. apríla 2012 v podstatnom uviedol:

„Podľa § ustanovenia § 185 ods. 1 Tr. por. opravný prostriedkom proti uzneseniu je sťažnosť. Podľa ods. 2 sťažnosťou možno napadnúť každé uznesenie policajta, okrem uznesenia o začatí trestného stíhania. Uznesenie súdu alebo prokurátora možno sťažnosťou napadnúť len v tých prípadoch, v ktorých to zákon výslovne pripúšťa, a ak rozhoduje vo veci v prvom stupni.

Podľa § 190 ods. 1 Tr. por. orgán, proti ktorého uzneseniu sťažnosť smeruje, môže jej sám vyhovieť, ak sa zmena pôvodného uznesenia nedotkne práv inej strany trestného konania. Ak ide o uznesenie policajta, ktoré bolo vydané s predchádzajúcim súhlasom prokurátora alebo na jeho pokyn, môže policajt sám sťažnosti vyhovieť len s predchádzajúcim súhlasom prokurátora.

Podľa ods. 2 vyššie citovaného ustanovenia Trestného poriadku, ak lehota na podanie sťažnosti už všetkým oprávneným osobám uplynula a sťažnosti sa nevyhovelo podľa ods. 1, predloží vec na rozhodnutie podľa písm. c/ citovaného zákonného ustanovenia vyšší súdny úradník alebo súdny tajomník predsedovi senátu a v prípravnom konaní sudcovi pre prípravné konanie, ktorí majú pri tomto rozhodovaní postavenie nadriadeného orgánu.

Z vyššie uvádzaného teda nepochybne vyplýva, že po právoplatnom skončení vo veci o návrhu obhajcu na náhradu trov súvisiacich s obhajobou odsúdenej... v súlade so zákonom rozhodol vyšší súdny úradník..., a to uznesením zo dňa 27. 12. 2011 sp. zn. 3 T 89/2009...

V zákonom stanovenej lehote proti tomuto rozhodnutiu podal sťažnosť, ako oprávnená osoba JUDr. L. C. a okresný súd, ktorý v prvom stupni rozhodol uznesením vyššieho súdneho úradníka, ktorý nepostupoval podľa ustanovenia § 190 ods. 1 Tr. por., ale vec predložil na rozhodnutie predsedovi senátu v zmysle ustanovenia § 190 ods. 2 písm. c/ Tr. por., ktorý rozhodol teraz napadnutým uznesením.

... keďže predseda senátu JUDr. J. G. rozhodoval v zmysle ustanovenia § 190 ods. 2 písm. c/ Tr. por. ako nadriadený orgán, správne do poučenia o možnosti podať opravný prostriedok uviedol, že proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

Z vyššie uvedených dôvodov preto krajský súd, ktorému vec bola predložená na rozhodnutie o sťažnosti obhajcu JUDr. L. C. proti rozhodnutiu predsedu senátu Okresného súdu v Rožňave zo dňa 22. marca 2012 sp. zn. 3 T 89/2009, nim podanú sťažnosť zamietol ako sťažnosť, ktorá nie je prípustná podľa § 193 ods. 1 písm. a/ Tr. por..“

Ako z citovanej časti rozhodnutia krajského súdu vyplýva, tento stručne, ale jasne a zreteľne uviedol, prečo sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 22. marca 2012 zamietol. Neopomenul pritom v odôvodnení citovať konkrétne ustanovenia zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), ktorými sa pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa riadil a o ktoré oprel záver o neprípustnosti riadneho opravného proti napadnutému rozhodnutiu. Ústavný súd v tejto súvislosti nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by nasvedčovala tomu, že krajský súd v prípade sťažovateľa použil nesprávne ustanovenie procesnoprávneho predpisu vzťahujúceho sa na toto konanie alebo že by výklad, prípadne aplikácia týchto zákonných ustanovení bola v rozpore s ich zmyslom a účelom.

Ústavný súd podotýka, že v zmysle jeho judikatúry základné právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne aj právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru) všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi vzťahujúcimi sa na konkrétne konanie (napr. II. ÚS 181/06). Teda ak orgán štátu aplikuje platný právny predpis, jeho účinky (dôsledky) použitia nemožno považovať za porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd považoval sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) za zjavne neopodstatnenú, a to pre absenciu príčinnej súvislosti medzi napadnutým rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením označených práv. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť.

2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie uznesením okresného súdu sp. zn. 3 T 89/2009 z 22. marca 2012, ku ktorému malo dôjsť tým, že ním bolo rozhodnuté v neprospech sťažovateľa, a teda bola porušená zásada zákazu reformatio in peius zakotvená v § 195 ods. 1 Trestného poriadku, ústavný súd poznamenáva, že už v minulosti riešil otázku obdobného charakteru (napr. uznesenie sp. zn. I. ÚS 150/09 z 20. mája 2009) a dospel k záveru, že vzhľadom na predmet a účel trestného konania sa táto zásada na konanie o návrhu obhajcu na odmenu a náhradu výdavkov nevzťahuje.

Pre úplnosť ústavný súd poznamenáva, že pri vyvodení uvedeného záveru neprihliadol na časť odôvodnenia uznesenia krajského súdu sp. zn. 7 Tos 29/2012 z 19. apríla 2012, v ktorej sa tejto problematike venoval, a to z dôvodu, že táto bola krajským súdom načrtnutá iba okrajovo (nad rámec) a bez toho, aby hodnotenie tejto otázky malo akýkoľvek dopad na výrok rozhodnutia krajského súdu.

Vzhľadom na uvedené je sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti zjavne neopodstatnená, preto ju ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako takú odmietol.

3. V ďalšom sťažovateľ namietal, že vo veci jeho sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka rozhodoval súd v nezákonnom zložení a vylúčený sudca.

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ nenamietal porušenie základného práva na zákonného sudcu zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy, ústavný súd k preskúmaniu jeho námietok pristúpil z hľadiska namietaného porušenia práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa § 553 ods. 5 Trestného poriadku o výške odmeny a náhrady rozhodne na návrh obhajcu... orgán činný v trestnom konaní, ktorého rozhodnutím sa trestné stíhanie právoplatne skončilo... v konaní pred súdom rozhodne predseda senátu súdu prvého stupňa alebo ním poverený vyšší súdny úradník.

Podľa § 190 ods. 2 písm. c) Trestného poriadku ak lehota na podanie sťažnosti už všetkým oprávneným osobám uplynula a sťažnosti sa nevyhovelo podľa odseku 1, predloží vec na rozhodnutie vyšší súdny úradník alebo súdny tajomník predsedovi senátu a v prípravnom konaní sudcovi pre prípravné konanie, ktorí majú pri tomto rozhodovaní postavenie nadriadeného orgánu.

Podľa § 10 ods. 6 Trestného poriadku predsedom senátu sa na účely tohto zákona rozumie aj samosudca, ak z jednotlivých ustanovení tohto zákona nevyplýva niečo iné.

Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že o jeho sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka rozhodoval súd v nezákonnom zložení, pretože „*v posudzovanom prípade nerozhodoval predseda senátu, ale samosudca*“, ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na citované ustanovenia Trestného poriadku [§ 553 ods. 5, § 190 ods. 2 písm. c) a § 10 ods. 6] je jeho námietka irelevantná. Ak by aj v rozhodnutí bolo prípadne nesprávne použité slovné spojenie „predseda senátu“, avšak bez akéhokoľvek materiálneho dopadu na proces rozhodovania a napokon aj na samotné rozhodnutie (čo sťažovateľ v konečnom dôsledku netvrdí), táto skutočnosť rozhodne sama osebe nie je podľa názoru ústavného súdu spôsobilá porušiť základné práva alebo slobody sťažovateľa.

Vo vzťahu k námietke, že vo veci sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka rozhodol vylúčený sudca, ústavný súd poznamenáva, že z rozsudku sp. zn. 3 T 89/2009 z 3. júla 2009 vyplýva, že vo veci rozhodoval JUDr. J. G. (podpísal rozsudok). Sťažovateľ ako osoba znalá práva mal teda vedomosť, resp. vzhľadom na relevantné ustanovenia Trestného poriadku [§ 553 ods. 5, § 190 ods. 2 písm. c)] mohol predpokladať, že o jeho sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka bude rozhodovať práve JUDr. J. G., ktorý rozhodoval vo veci samej.

Zo sťažnosti podanej proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka z 27. decembra 2011 však nevyplýva, že by sťažovateľ namietal zaujatosť vo veci konajúceho sudcu okresného súdu JUDr. J. G.. Taktiež z obsahu sťažnosti podanej ústavnému súdu nevyplýva,

že by sťažovateľ zaujatost' namietal kedykoľvek predtým v tzv. „základnom“ konaní o merite veci, teda o vine a treste obvinenej.

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že z princípu subsidiarity (v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde) limitujúceho vzťah ústavného súdu ku všeobecným súdom okrem iného vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom. Pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, avšak nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 90/03, III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04).

V tomto zmysle ústavný súd nemal žiadnu pochybnosť o tom, že sťažovateľ, ak bol presvedčený o zaujatosti sudcu okresného súdu (spor vedený medzi ním a zákonným sudcom bol známy oveľa skôr, vyplýva to zo samotnej spisovej značky Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 5 C 179/1997), o ktorom vedel, že bude vo veci konať, mohol a mal využiť jemu dostupné prostriedky pred všeobecným súdom (§ 31 Trestného zákona), a tak sa domáhať aj ochrany svojich základných práv a slobôd. Pri rozhodovaní sudcu, o ktorom konkrétne skutočnosti nasvedčujú, že mal byť z rozhodovania veci vylúčený, a tieto skutočnosti boli sťažovateľovi známe, resp. predvídateľné, nemôže sťažovateľ len pasívne vyčkávať na rozhodnutie a v prípade, ak je preňho nepriaznivé, napadnúť ho ústavnou sťažnosťou, ale v záujme ochrany svojich práv a osobnej slobody sa má snažiť ovplyvniť ho svojou argumentáciou ešte pred jeho prijatím (obdobne III. ÚS 227/03).

Ústavnému súdu však nebolo preukázané, že by sťažovateľ bol využil aktívny prístup a namietal nestrannosť zákonného sudcu. Tak by mohol dať možnosť sudcovi, aby sa vyvaroval prípadného porušenia práv sťažovateľa podľa ústavy alebo dohovoru.

Keďže sťažovateľ námietky možného porušenia svojich práv nevyužil v konaní pred okresným súdom pred jeho rozhodnutím o sťažnosti sťažovateľa proti rozhodnutiu

vyššieho súdneho úradníka, ústavný súd jeho sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

4. Pri posúdení časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy, ústavný súd vychádzal z toho, že v danej veci sťažovateľa absencia porušenia ústavnoprávnych princípov (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) vylučuje v zásade založenie sekundárnej zodpovednosti všeobecných súdov za porušenie základných práv sťažovateľa hmotnoprávneho charakteru. Všeobecné súdy v tomto prípade nemôžu byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecné súdy súčasne porušili ústavnoprocenčné princípy vyplývajúce z čl. 46 a nasl. ústavy. V nadväznosti na tieto skutočnosti ústavný súd odmietol túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Pretože sťažnosť bola ako celok odmietnutá, ústavný súd nepovažoval za dôvodné zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júla 2012